Kuntaliitto
Kommunförbundet

Luoma Kalevi

Muistio
359/03/2017

12.4.2017

Ympäristövaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta HE 25/2017 vp

Lain tarve lähtee EU:n direktiivistä 2014/94/EU vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin (ns. jakeluinfradirektiivi) käyttöönotosta. Lakiesitys koskee erikseen määriteltyjen uusien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelua ja sähköajoneuvojen latauspisteitä. Vaihtoehtoisia polttoaineita ovat erilaiset kaasumaiset polttoaineet ja vety sekä biomassasta valmistettavat nestemäiset ja kaasumaiset biopolttoaineet.

Esityksellä velvoitetaan lataus- ja tankkauspisteiden haltijat yhtenäiseen EU:n laajuiseen menettelyyn teknisten yksityiskohtien osalta. Esitys edellyttää tarkoituksenmukaisen kuluttajainformaation jakamista koskien niin ajoneuvojen kuin lataus- tai tankkauspisteiden käyttöohjeita ja sijaintia sekä polttoaineiden hintojen ilmoittamista.

Perinteisten liikennepolttoaineiden jakelusta ei ole olemassa erillistä lakia. Jakelua säädellään kuitenkin lukuisilla erityislaeilla, asetuksilla ja määräyksillä sekä yhteisillä standardeilla. Ajoneuvojen ja liikennevälineiden sekä niissä käytettävien polttoaineiden ominaisuuksia koskevia määräyksiä ja standardeja on runsaasti. Niillä pyritään paitsi erilaisten käytön kaupallisten esteiden poistoon niin myös turvallisuuteen ympäristön ja ihmisten kannalta.

Esityksen 5 § 3 mom. käsittelee ajoneuvojen omistajille ja käyttäjille annettavia tietoja sekä 6 § polttoaineiden hintoja. Ajoneuvojen käyttöohjeita ja hintojen esittämisvelvoitteista säädellään jo nyt esimerkiksi kuluttajalainsäädännöllä. Käyttöohjeista vastaavat valmistajat ja maahantuojat, ja ohjeet on oltava saatavissa kotimaisilla kielillä. Hintojen ilmoittamisesta kuluttajille on olemassa omat säädöksensä, jotka ovat jo vakiintuneet perinteisten polttoaineiden osalta.

Päällekkäistä norminantoa esimerkiksi kuluttajalainsäädännön osalta on syytä välttää niin käyttöohjeiden kuin hintojen ilmoittamisen osalta.

Vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöönotto perustuu markkinaehtoisuuteen, kuten LVM:n raportissa ”Työryhmän ehdotus liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluverkon suunnitelmaksi” vuonna 2016 todettiin.

Markkinaehtoisuus merkitsee käytännössä sitä, että vaihtoehtoisten polttoaineiden ja latausmahdollisuuksia tarjoavien liiketoimintaintressissä on levittää tietoa tarjoamistaan palveluista mahdollisimman kattavasti. Viranomainen voi tukea tätä esimerkiksi suunnittelemalla ja sijoittamalla uusia liikennemerkkejä tiedottamaan sopivista tankkaus- tai latauspaikoista.

Kaupallisin periaattein toimittaessa 7 § mukainen informaatio lataus- tai tankkauspaikkojen sijainnista tullee avoimesti ja syrjimättömästi kuluttajan tietoon ilman laintasolla annettavaa velvoittavaa määräystäkin.

Yksityiskohtaisempien lakiin liittyvien ohjeiden anto ja lain valvonta esitetään annettavaksi Liikenteen turvallisuusvirastolle. Sille on luontevat perusteet ajoneuvokannan valvovana viranomaisena.

Lakiesityksen 10 § käsittelee Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeutta. Tässä yhteydessä on syytä korostaa myös *yhteistyövelvollisuutta* paikallisen ympäristöviranomaisen tai pelastusviranomaisen kanssa ainakin tilanteissa, joissa voi syntyä riski ympäristön pilaantumiselle tai väestön turvallisuudelle. Tämä velvoite tulisi kirjata myös lakiin.

Maankäytön suunnittelussaan kuntien on voitava varautua uudentyyppisten lataus- ja tankkauspaikkojen kysyntään niiden vaatiman tilantarpeen ja tarkoituksenmukaisen sekä turvallisen sijainnin varmistamiseksi.

Kalevi Luoma

energiainsinööri